

Plats och tid

Länsresidenset i Kalmar och Skype, 30 november kl. 10.15-14.45

Beslutande

Peter Sandwall, ordförande
Marianne Andersson, 2-13 §§
Annelie Johansson
Anders Johnsson
Akko Karlsson
Catherine Legrand
Johan Löwenadler Davidsson
Roine Morin
Jan Persson
Sverker Thorén
Otto von Arnold

Övriga deltagare från Vattenmyndigheten Södra Östersjöns kansli

Kimberly Atle, Irene Bohman, Anna Carnelius, Katrin Herrlin Sjöberg, Niklas Holmgren, Anna Karlsson, Sylvia Kinberg, Christofer Osbeck; Jan Petersson, Martin Rappe George, Daniel Smith och Matilda Valman

Övriga deltagare

Frida Eklund, Länsstyrelsen Gotlands län och Björn Holgersson, Sveriges geologiska undersökning

Paragrafer

§§ 1–13

Justeringens plats och tid

Elektronisk justering 2021-12-08

Underskrifter

Peter Sandwall
Ordförande

Annelie Johansson
Justerare

Matilda Valman
Sekreterare

§ 1 Ordförande öppnar mötet

Ordförande öppnar mötet och hälsar alla delegater välkomna.

§ 2 Fastställande av dagordning

Utskickad dagordning fastställs.

§ 3 Val av justerare

Till justerare väljs Annelie Johansson.

§ 4 Genomgång av förra mötets protokoll

Vattendelegationen tar del av informationen och lägger protokollet till handlingarna.

§ 5 Information om fattade beslut sedan föregående möte

Vattendelegationen tar del av informationen.

Ärendet

Sedan förra vattendelegationsmötet 20 oktober har regeringen beslutat 2021-11-03 samt 2021-11-18 att ge Cementa begränsat tillstånd för täktverksamhet i Slite. Tillståndet gäller från ianspråktagande till och med 31 december 2022.

Dagens sammanträde

Martin Rappe George informerar (se presentation 5) om regeringens beslut 2021-11-03 och tilläggsbeslut 2021-11-18 (M2021/01774). Besluten är hittills överklagade av två organisationer.

§ 6 Beslut om Förvaltningsplan, Åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormföreskrift

Ärendet

Under samrådet, som hölls 1 november till och med 30 april, har statliga myndigheter, kommuner, branschorganisationer och andra aktörer lämnat synpunkter på Förvaltningsplan, Åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer.

Information om samrådssynpunkter gällande Förvaltningsplan, Åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer 2021–2027 och ändringar som gjorts därefter har tidigare presenterats för Vattendelegationen 2021-06-17, 2021-09-02 och 2021-10-20.

Dagens sammanträde

Enligt vattenförvaltningsförordningen (2004:660) ska Vattenmyndigheten Södra Östersjön senast den 22 december fastställa åtgärdsprogrammet. Enligt samma förordning ska Vattenmyndigheten ge regeringen möjlighet att pröva ett förslag till åtgärdsprogram om så begärs.

Tidigare förslag till åtgärdsprogram har efter begäran överlämnats till regeringen för prövning. Regeringen har då fattat särskilda beslut om att inleda en prövning. Dessa beslut har meddelats

vattenmyndigheterna innan beslut fattats av respektive Vattendelegation. Det får således betraktas som gängse arbetssätt.

Den omständighet att ett förslag till åtgärdsprogram överlämnats till regeringen för prövning och där regeringen ännu inte meddelat något ställningstagande om prövning ska ske eller ej, förhindrar därför inte Vattenmyndigheten att fastställa förslaget till åtgärdsprogram.

Om regeringen däremot fattat beslut om att pröva åtgärdsprogrammet kan vattenmyndigheten inte fastställa åtgärdsprogrammet. För det fall vattenmyndigheten fastställt åtgärdsprogrammet faller detta beslut samt beslutet om förvaltningsplan.

§ 6a Information om begäran av regeringens prövning av Åtgärdsprogram 2021–2027

Dagens sammanträde

Irene Bohman informerar (se presentation 6a) om att sedan förra sammanträdet 20 oktober 2021 har vattenmyndigheterna sänt in den reviderade version av Åtgärdsprogram 2021–2027 samt den power point-presentation som hölls under det sammanträdet till Regeringskansliet. Därefter remitterades detta till Havs- och vattenmyndigheten och de kommuner som begärt prövning.

Havs- och vattenmyndigheten inkom med yttrande 23 november 2021 där de vidhåller sin begäran om prövning. Kommunerna kommer att yttra sig 1 december 2021.

Diskussion hölls om beslutsordning och huruvida Vattendelegationen för Södra Östersjön kan fatta beslut eller inte innan regeringen fattat beslut om prövning eller inte.

§ 6b Beslut om Förvaltningsplan 2021–2027 och diskussion av tillägg om kraftigt modifierade vatten och konstgjorda vatten

Dagens sammanträde

Irene Bohman informerar (se presentation 6b) om justeringar som gjorts i förslag till Förvaltningsplan 2021–2027, se Bilaga I, sedan sammanträdet 20 oktober 2021 samt redogör för det förslag till tillägg i Förvaltningsplanens kapitel 7 om kraftigt modifierade vatten och konstgjorda vatten som inlämnats av Vattendelegationen för Bottenhavets vattendistrikt, se Bilaga II

Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikts beslut

Vattendelegationen beslutar att fastställa Förvaltningsplan 2021–2027 med tillhörande bilagor för Södra Östersjöns vattendistrikt enligt Bilaga I och vid mötet presenterat underlag.

Vattendelegationen uppdrar till vattenmyndighetens kansli att, före publicering göra nödvändiga redaktionella justeringar som inte innebär ändringar i sak. Slutligt beslut om godkännande av genomförda ändringar och publicering av Förvaltningsplan 2021–2027 med tillhörande bilagor ska fattas av vattendelegationens ordförande senast den 22 december 2021, om inte regeringen dessförinnan har beslutat annat.

Beslutet att fastställa Förvaltningsplan 2021–2027 med tillhörande bilagor gäller under förutsättning att regeringen inte beslutar att pröva förslaget till Åtgärdsprogram 2021–2027.

Till beslutet reserverade sig Marianne Andersson, Anders Johnsson och Roine Morin, se Annex 1–3.

Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikt beslutar att inte göra tillägg i Förvaltningsplan 2021–2027, kapitel 7, enligt Bilaga II. Roine Morin reserverade sig mot beslutet.

Beslutsunderlag

- Bilaga I Förslag till Förvaltningsplan 2021–2027
- Bilaga II Förslag till tillägg i Förvaltningsplanen enligt beslut i Bottenhavets vattendistrikt

§ 6c Beslut om Åtgärdsprogram 2021–2027

Dagens sammanträde

Niklas Holmgren informerar (se presentation 6c) om ändringar som gjorts i förslaget till Åtgärdsprogram 2021–2027, se Bilaga III, sedan sammanträdet 20 oktober 2021.

Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikts beslut

Vattendelegationen beslutar att fastställa Åtgärdsprogram 2021–2027 med tillhörande bilagor för Södra Östersjöns vattendistrikt enligt Bilaga III och vid mötet presenterat underlag.

Vattendelegationen uppdrar till vattenmyndighetens kansli att, före publicering göra nödvändiga redaktionella justeringar som inte innebär ändringar i sak. Slutligt beslut om godkännande av genomförda ändringar och publicering av Åtgärdsprogram 2021–2027 med tillhörande bilagor ska fattas av vattendelegationens ordförande senast den 22 december 2021, om inte regeringen dessförinnan har beslutat annat.

Beslutet att fastställa Åtgärdsprogram 2021–2027 med tillhörande bilagor gäller under förutsättning att regeringen inte beslutar att pröva förslaget till Åtgärdsprogram 2021–2027.

Till beslutet reserverade sig Marianne Andersson, Anders Johnsson och Roine Morin, se Annex 1–3. Till beslutet skickar Otto von Arnold med en skrivelse, se Annex 4. Johan Löwenadler Davidsson reserverar sig mot åtgärden Alla centrala myndigheter åtgärd 1 enligt Annex 5.

Beslutsunderlag

- Bilaga III Förslag till Åtgärdsprogram 2021–2027

§ 6d Beslut om miljö kvalitetsnormföreskrift

Dagens sammanträde

Katrin Herrlin Sjöberg redovisar (se presentation 6d) erratalista och hur eventuella återstående fel och korrigeringar i VISS fram till 17 december kan hanteras. Om det därefter hittas fel av betydelse hanteras de med nytt samråd och beslut enligt vattenförvaltningsförordningen.

Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikts beslut

Vattendelegationen beslutar att fastställa Miljö kvalitetsnormer 2021–2027 för Södra Östersjöns vattendistrikt enligt Bilaga IV och vid mötet presenterat underlag.

Vattendelegationen uppdrar till vattenmyndighetens kansli att, före publicering, göra nödvändiga redaktionella justeringar som inte innebär ändringar i sak. Slutligt beslut om godkännande av genomförda ändringar och publicering av Miljökvalitetsnormer 2021–2027 ska fattas av vattendelegationens ordförande senast 22 december 2021.

Till beslutet reserverade sig Marianne Andersson, Anders Johnsson och Roine Morin, se Annex 1–3.

Beslutsunderlag

- Bilaga IV Förslag till miljökvalitetsnormföreskrift med bilagor

§ 7 Beslut om Delförvaltningsplan och Delåtgärdsprogram mot vattenbrist och torka

Ärendet

Under samrådet, som hölls 1 november till och med 30 april, har statliga myndigheter, kommuner, branschorganisationer och andra aktörer lämnat synpunkter på Delförvaltningsplan och Delåtgärdsprogram mot vattenbrist och torka.

Information om samrådssynpunkter och ändringar som gjorts därefter har tidigare presenterats för Vattendelegationen 2021-06-17, 2021-09-02 och 2021-10-20.

§ 7a Beslut om Delförvaltningsplan mot vattenbrist och torka

Dagens sammanträde

Frida Eklund och Björn Holgersson informerar (se presentation 7a) om ändringar som gjorts sedan 10 november, när Vattendelegationen senast hade möjlighet att kommentera dokumentet.

Vattendelegationen påpekade behov av några mindre justeringar och var positivt inställda till det PM om framtida utmaningar och behov, som kommer att tas fram och publiceras i vattenmyndigheternas rapportserie.

Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikts beslut

Vattendelegationen beslutar att fastställa Delförvaltningsplan mot vattenbrist och torka 2021–2027 för Södra Östersjöns vattendistrikt enligt Bilaga V och vid mötet presenterat underlag.

Vattendelegationen uppdrar till vattenmyndighetens kansli att, före publicering göra nödvändiga redaktionella justeringar som inte innebär ändringar i sak. Slutligt beslut om godkännande av genomförda ändringar och publicering av Delförvaltningsplan mot vattenbrist och torka 2021–2027 ska fattas av vattendelegationens ordförande senast den 22 december 2021, om inte regeringen dessförinnan har beslutat annat.

Beslutet att fastställa Delförvaltningsplan för vattenbrist och torka 2021–2027 gäller under förutsättning att regeringen inte beslutar att pröva förslaget till Åtgärdsprogram 2021–2027.

Till beslutet reserverade sig Marianne Andersson, Anders Johnsson och Roine Morin, se Annex 1–3.

Beslutsunderlag

- Bilaga V Förslag till Delåtgärdsprogram mot vattenbrist och torka

§ 7b Beslut om Delåtgärdsprogram mot vattenbrist och torka

Dagens sammanträde

Daniel Smith redovisar (se presentation 7b) ändringar i konsekvensanalysen för Delåtgärdsprogrammet sedan sammanträdet 20 oktober 2021.

Vattendelegationen föreslog kansliet att utveckla texten om våtmarksstrategi samt se över hur fördelningen av kostnader presenteras.

Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikts beslut

Vattendelegationen beslutar att fastställa Delåtgärdsprogram mot vattenbrist och torka 2021–2027 för Södra Östersjöns vattendistrikt enligt Bilaga VI och vid mötet presenterat underlag.

Vattendelegationen uppdrar till vattenmyndighetens kansli att, före publicering göra nödvändiga redaktionella justeringar som inte innebär ändringar i sak. Slutligt beslut om godkännande av genomförda ändringar och publicering av Delåtgärdsprogram mot vattenbrist och torka 2021–2027 ska fattas av vattendelegationens ordförande senast den 22 december 2021, om inte regeringen dessförinnan har beslutat annat.

Beslutet att fastställa Delåtgärdsprogram mot vattenbrist och torka 2021–2027 gäller under förutsättning att regeringen inte beslutar att pröva förslaget till Åtgärdsprogram 2021–2027.

Till beslutet reserverade sig Marianne Andersson, Anders Johnsson och Roine Morin, se Annex 1–3.

Beslutsunderlag

- Bilaga VI Förslag till Delåtgärdsprogram mot vattenbrist och torka

§ 8 Beslut om godkännande av samrådssammanställning

Ärendet

Större frågor och ändringar som har gjorts i beslutsdokumenten har redovisats och diskuterats för Vattendelegationen 2021-06-17, 2021-09-02 och 2021-10-20.

Dagens sammanträde

Irene Bohman informerar (se presentation 8) om utformningen av Samrådssammanställningen. Till denna finns också en bilaga där det redogörs för inkomna samrådssynpunkter per åtgärd i åtgärdsprogrammet. När det gäller synpunkter som rör vattenkraftpåverkade vatten svarar vi mer kortfattat och planerar uppföljande informationsmöten för att ytterligare förklara våra metoder och ställningstaganden.

Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikts beslut

Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikt beslutar godkänna

Beslutsunderlag

- Samrådssammanställning
- Bilaga 1 Samrådssammanställning per åtgärd

§ 9 Utvärdering av samrådet och beslutsprocessen

Ärendet bordläggs och tas upp på nästkommande sammanträde, 3 mars 2022.

§ 10 Aktuellt

Vattendelegationen tar del av informationen.

Dagens sammanträde

Irene Bohman informerar (se presentation 10) bland annat om att den årliga enkäten om rapporteringen av genomförandet av Åtgärdsprogram 2016–2021, som skickas till statliga och kommunala myndigheter snart kommer att skickas iväg. En sammanställning av resultatet och resultaten av perioden 2016–2021 kommer att göras i början på 2022.

Vidare har Regelrådet godkänt Konsekvensutredning vid regelgivning.

Budgetunderlaget för genomförandet av Åtgärdsprogram 2021–2027 har förbättrats.

Helsingborgs stad har fortsatt problem att nå upp till bestämmelserna enligt badvattendirektivet (2006/7/EG).

Vattenmyndighetens kansli tillsammans med Lunds universitet och Sydsvatten har blivit beviljade 976 426 kr från Formas för att studera hållbar vattenanvändning i Kävlingeån.

I betänkande *En säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet* (SOU 2021:81) föreslås hur EU:s nya dricksvattendirektiv ska genomföras i svensk rätt. Kansliet förbereder remissyttrande.

En ny statlig utredning om översyn av plan- och bygglagen (2010:900) kopplat till vatten tillsattes 28 oktober 2021. Särskild utredare är Johanna Söderasp, Vattenvårdsdirektör för Bottenvikens vattendistrikt.

§ 11 Planering av 2022 års sammanträden

Vattendelegationen tar del av informationen.

Dagens sammanträde

Diskussion om var 2022 års sammanträde ska hållas.

Marsmötet hålls i Blekinge där vi fokuserar på vattenkraft och junimötet hålls på Gotland. I september står Södra Östersjön värd för det nationella Vattendelegationsmötet. Detta möte hålls i Linnéuniversitetets lokaler i Kalmar.

§ 12 Övriga frågor

Inga övriga frågor lyftes.

§ 13 Mötet avslutas

Mötet avslutas med att Vattenvårdsdirektör Irene Bohman tackar Frida Eklund och Björn Holgersson för arbetet med Delförvaltningsplan och Delåtgärdsprogram mot vattenbrist och torra. Ordförande och ledamöterna tackar kansliet för allt arbete med och presentationer av Förvaltningsplan, Åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer under det gångna året. Ordförande avslutar mötet.

Nästa vattendelegationsmöte hålls den 3 mars i Blekinge.

Yrkande om beslut gällande punkt 6 b

Förslag till beslut

Vattendelegationen har inte tagit ställning till Förvaltningsplan 2021 - 2027 med tillhörande bilagor för Södra Östersjöns vattendistrikt, men skickar in den som underlag till regeringens prövning.

Yrkande om beslut gällande punkt 6 c

Förslag till beslut

Vattendelegationen har inte tagit ställning till Åtgärdsprogram 2021 - 2027 för Södra Östersjöns vattendistrikt, men skickar in den som underlag till regeringens prövning.

Yrkande om beslut gällande punkt 6 d

Förslag till beslut

Vattendelegationen har inte tagit ställning om föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster i Södra Östersjöns vattendistrikt med tillhörande bilagor, men skickar in det som underlag till regeringens prövning.

Yrkande om beslut gällande punkt 7 a

Förslag till beslut

Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikt beslutar att bordlägga godkännande av Delförvaltningsplan i väntan på utgången av regeringens prövning.

Yrkande om beslut gällande punkt 7 b

Förslag till beslut

Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikt beslutar att bordlägga godkännande av Delåtgärdsprogram i väntan på utgången av regeringens prövning.

Motivering

Skäl för reservation från Vattenmyndighetens beslut:

Vattenmyndigheterna har att följa förvaltningslagen och det innebär att handläggningen ska ske enligt god förvaltningssed. Beslut ska fattas på en grund av legalitet, proportionalitet och objektivitet. Jag anser inte att beslutet som delegationen ska fatta nu vilar på sådan grund.

När det gäller regeringens prövning, får den anses vara pågående då regeringen inhämtar synpunkter från vattenmyndigheterna och de myndigheter som begärt överprövning. Vid den förra prövningen 2015 klargjorde regeringen att åtgärdsprogrammen var regeringens ansvar under prövningen;

"Så länge som regeringens prövning pågår har vattenmyndigheterna inte uppgiften att pröva i vilken utsträckning eller med vilka ändringar som ett förslag ska gälla som åtgärdsprogram för 2016 - 2021. Frågan om vilka åtgärdsprogram som ska gälla för 2016 - 2021 ligger nämligen hos regeringen. Prövningen kan dock leda till att regeringen enligt miljöbalken beslutar att någon annan – t.ex. vattenmyndigheterna – ska fastställa åtgärdsprogrammen, dvs. avsluta prövningen och då följa det som regeringen kommit fram till när det gäller åtgärdsprogrammets innehåll."

Jag ifrågasätter legaliteten eftersom begäran om överprövning innebär att det är upp till regeringen att fatta beslut om åtgärdsprogram. Begäran om överprövning har därmed fråntagit

Vattenmyndigheten i Södra Östersjöns vattendistrikt befogenheten att fatta beslut. Utöver ovan så anser jag att det faktum att Sverige befinner sig under regeringsbildning gör att det politiska läget utgör ett hinder för vattendelegationen att fatta beslut.

Vattenmyndighetens vägledande myndighet, HaV, anser fortsatt att åtgärdsprogrammet har kraftiga avvikelser, så även i sitt senaste yttrande 2021-11-23. Jag delar den analysen, framförallt vad gäller åtgärdsprogrammets uppfyllande av 6 kap. 6 § vattenförvaltningsförordningen. Regeringen anförde vid förra prövningen 2016 att en avvägning mellan olika samhällsintressen utgör en viktig del i bedömningen av hur åtgärder bör fördelas mellan olika typer av verksamheter. Avvägning mellan nyttor och kostnader utgör en integrerad del i att fastställa såväl miljö kvalitetsnormer som ändamålsenliga åtgärder. Förslaget åtgärdsprogram kan inte belysa detta på ett tillfredsställande sätt vilket gör det omöjligt att göra viktiga avvägningar mellan samhällsintressen. Åtgärdsprogrammet uppfyller ej heller politiska beslut, exempelvis gällande effektiv tillgång till vattenkraftsel även ur ett lokalt och regionalt perspektiv.

Myndigheten ska också använda de undantagsmöjligheter som EU rätten medger fullt ut (bl.a. prop. 2017/18:243). Finns inte kostnader och nyttor beskrivna på den lokala nivån finns heller inte möjlighet att tillgodose de politiska besluten i det här avseendet.

Då, precis som Havs- och vattenmyndigheten påpekar, att det inte är möjligt att bedöma om miljö kvalitetsnormerna har fastställts efter en samhällsekonomisk bedömning av nyttan i relation till kostnaderna för de angivna åtgärderna, går det inte att få klarhet i om åtgärdsprogrammet omfattar rimligt avvägda åtgärder och om de kan leda till att miljö kvalitetsnormerna uppfylls.

Eftersom kraftfull kritik har riktats mot åtgärdsprogrammet bristande konsekvensanalys, är det heller inte rimligt att i nuläget fatta beslut om miljö kvalitetsnormer.

Med anledning av ovanstående motivering anser jag att det inte heller är rimligt att besluta om Delförvaltningsplan och Delåtgärdsplan för Södra Östersjöns vattendistrikt i detta läget.

Trelleborg 2021-11-26

Marianne Andersson

Ledamot Södra Östersjöns Vattendelegation

På tisdag 30 november förväntas vi i vattendelegationen ta ett antal beslut gällande Förvaltningsplan 2021 - 2027, Åtgärdsprogram 2021 – 2027 och miljökvalitetsnormsföreskrift samt Delförvaltningsplan och Delåtgärdsplan. I kallelseunderlaget står att beslutet gäller under förutsättning att regeringen inte beslutar att pröva förslaget till Åtgärdsprogram 2021 – 2027.

Den nu osäkra situationen och att regeringen inte meddelat besked om prövning samt att det återstår tid för kommuner att lämna synpunkter på kompletteringarna, innebär att ta ett beslut nu är att föregripa rättsprocessen och är inte förenligt med god förvaltningssed.

Jag vill på förhand meddela att jag kommer att yrka på nya förslag till beslut, under förutsättning att Vattenmyndigheten inte beslutar att ta dessa förslag som sina egna ändringsbeslut.

Yrkande om beslut gällande punkt 6 b

Förslag till beslut

Vattendelegationen har inte tagit ställning till Förvaltningsplan 2021 - 2027 med tillhörande bilagor för Södra Östersjöns vattendistrikt, men skickar in den som underlag till regeringens prövning.

Yrkande om beslut gällande punkt 6 c

Förslag till beslut

Vattendelegationen har inte tagit ställning till Åtgärdsprogram 2021 - 2027 för Södra Östersjöns vattendistrikt, men skickar in den som underlag till regeringens prövning.

Yrkande om beslut gällande punkt 6 d

Förslag till beslut

Vattendelegationen har inte tagit ställning om föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster i Södra Östersjöns vattendistrikt med tillhörande bilagor, men skickar in det som underlag till regeringens prövning.

Yrkande om beslut gällande punkt 7 a

Förslag till beslut

Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikt beslutar att bordlägga godkännande av Delförvaltningsplan i väntan på utgången av regeringens prövning.

Yrkande om beslut gällande punkt 7 b

Förslag till beslut

Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikt beslutar att bordlägga godkännande av Delåtgärdsprogram i väntan på utgången av regeringens prövning.

Motivering

Skäl för reservation från Vattenmyndighetens beslut:

Vattenmyndigheterna har att följa förvaltningslagen och det innebär att handläggningen ska ske enligt god förvaltningssed. Beslut ska fattas på en grund av legalitet, proportionalitet och objektivitet. Jag anser inte att beslutet som delegationen ska fatta nu vilar på sådan grund.

När det gäller regeringens prövning, får den anses vara pågående då regeringen inhämtar synpunkter från vattenmyndigheterna och de myndigheter som begärt överprövning. Vid den förra prövningen 2015 klargjorde regeringen att åtgärdsprogrammen var regeringens ansvar under prövningen;

”Så länge som regeringens prövning pågår har vattenmyndigheterna inte uppgiften att pröva i vilken utsträckning eller med vilka ändringar som ett förslag ska gälla som åtgärdsprogram för 2016 - 2021. Frågan om vilka åtgärdsprogram som ska gälla för 2016 - 2021 ligger nämligen hos regeringen. Prövningen kan dock leda till att regeringen enligt miljöbalken beslutar att någon annan – t.ex. vattenmyndigheterna – ska fastställa åtgärdsprogrammen, dvs. avsluta prövningen och då följa det som regeringen kommit fram till när det gäller åtgärdsprogrammets innehåll.”

Jag ifrågasätter legaliteten eftersom begäran om överprövning innebär att det är upp till regeringen att fatta beslut om åtgärdsprogram. Begäran om överprövning har därmed fråntagit Vattenmyndigheten i Södra Östersjöns vattendistrikt befogenheten att fatta beslut.

Utöver ovan så anser jag att det faktum att Sverige befinner sig under regeringsbildning gör att det politiska läget utgör ett hinder för vattendelegationen att fatta beslut.

Vattenmyndighetens vägledande myndighet, HaV, anser fortsatt att åtgärdsprogrammet har kraftiga avvikelser, så även i sitt senaste yttrande 2021-11-23. Jag delar den analysen, framförallt vad gäller åtgärdsprogrammets uppfyllande av 6 kap. 6 § vattenförvaltningsförordningen. Regeringen anförde vid förra prövningen 2016 att en avvägning mellan olika samhällsintressen utgör en viktig del i bedömningen av hur åtgärder bör fördelas mellan olika typer av verksamheter. Avvägning mellan nyttor och kostnader utgör en integrerad del i att fastställa såväl miljökvalitetsnormer som ändamålsenliga åtgärder. Förslaget åtgärdsprogram kan inte belysa detta på ett tillfredsställande sätt vilket gör det omöjligt att göra viktiga avvägningar mellan samhällsintressen. Åtgärdsprogrammet uppfyller ej heller politiska beslut, exempelvis gällande effektiv tillgång till vattenkraftsel även ur ett lokalt och regionalt perspektiv.

Myndigheten ska också använda de undantagsmöjligheter som EU rätten medger fullt ut (bl.a. prop. 2017/18:243). Finns inte kostnader och nyttor beskrivna på den lokala nivån finns heller inte möjlighet att tillgodose de politiska besluten i det här avseendet.

Då, precis som Havs- och vattenmyndigheten påpekar, att det inte är möjligt att bedöma om miljökvalitetsnormerna har fastställts efter en samhällsekonomisk bedömning av nyttan i relation till kostnaderna för de angivna åtgärder, går det inte att få klarhet i om åtgärdsprogrammet omfattar rimligt avvägda åtgärder och om de kan leda till att miljökvalitetsnormerna uppfylls.

Eftersom kraftfull kritik har riktats mot åtgärdsprogrammet bristande konsekvensanalys, är det heller inte rimligt att i nuläget fatta beslut om miljökvalitetsnormer.

Med anledning av ovanstående motivering anser jag att det inte heller är rimligt att besluta om Delförvaltningsplan och Delåtgärdsplan för Södra Östersjöns vattendistrikt i detta läge.

Stockeboda 2021-11-29

Anders Johnsson

Ledamot Södra Östersjöns Vattendelegation

Yrkande om beslut gällande punkt 6 b

Förslag till beslut

Vattendelegationen har inte tagit ställning till Förvaltningsplan 2021 - 2027 med tillhörande bilagor för Södra Östersjöns vattendistrikt, men skickar in den som underlag till regeringens prövning.

Yrkande om beslut gällande punkt 6 c

Förslag till beslut

Vattendelegationen har inte tagit ställning till Åtgärdsprogram 2021 - 2027 för Södra Östersjöns vattendistrikt, men skickar in den som underlag till regeringens prövning.

Yrkande om beslut gällande punkt 6 d

Förslag till beslut

Vattendelegationen har inte tagit ställning om föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster i Södra Östersjöns vattendistrikt med tillhörande bilagor, men skickar in det som underlag till regeringens prövning.

Yrkande om beslut gällande punkt 7 a

Förslag till beslut

Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikt beslutar att bordlägga godkännande av Delförvaltningsplan i väntan på utgången av regeringens prövning.

Yrkande om beslut gällande punkt 7 b

Förslag till beslut

Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikt beslutar att bordlägga godkännande av Delåtgärdsprogram i väntan på utgången av regeringens prövning.

Motivering

Skäl för reservation från Vattenmyndighetens beslut:

Vattenmyndigheterna har att följa förvaltningslagen och det innebär att handläggningen ska ske enligt god förvaltningssed. Beslut ska fattas på en grund av legalitet, proportionalitet och objektivitet. Jag anser inte att beslutet som delegationen ska fatta nu vilar på sådan grund.

När det gäller regeringens prövning, får den anses vara pågående då regeringen inhämtar synpunkter från vattenmyndigheterna och de myndigheter som begärt överprövning. Vid den förra prövningen 2015 klargjorde regeringen att åtgärdsprogrammen var regeringens ansvar under prövningen;

”Så länge som regeringens prövning pågår har vattenmyndigheterna inte uppgiften att pröva i vilken utsträckning eller med vilka ändringar som ett förslag ska gälla som åtgärdsprogram för 2016 - 2021. Frågan om vilka åtgärdsprogram som ska gälla för 2016 - 2021 ligger nämligen hos regeringen. Prövningen kan dock leda till att regeringen enligt miljöbalken beslutar att någon annan – t.ex. vattenmyndigheterna – ska fastställa åtgärdsprogrammen, dvs. avsluta prövningen och då följa det som regeringen kommit fram till när det gäller åtgärdsprogrammets innehåll.”

Jag ifrågasätter legaliteten eftersom begäran om överprövning innebär att det är upp till regeringen att fatta beslut om åtgärdsprogram. Begäran om överprövning har därmed fråntagit Vattenmyndigheten i Södra Östersjöns vattendistrikt befogenheten att fatta beslut.

Utöver ovan så anser jag att det faktum att Sverige befinner sig under regeringsbildning gör att det politiska läget utgör ett hinder för vattendelegationen att fatta beslut.

Vattenmyndighetens vägledande myndighet, HaV, anser fortsatt att åtgärdsprogrammet har kraftiga avvikelser, så även i sitt senaste yttrande 2021-11-23. Jag delar den analysen, framförallt vad gäller åtgärdsprogrammets uppfyllande av 6 kap. 6 § vattenförvaltningsförordningen. Regeringen anförde vid förra prövningen 2016 att en avvägning mellan olika samhällsintressen utgör en viktig del i bedömningen av hur åtgärder bör fördelas mellan olika typer av verksamheter. Avvägning mellan nyttor och kostnader utgör en integrerad del i att fastställa såväl miljökvalitetsnormer som ändamålsenliga åtgärder. Förslaget åtgärdsprogram kan inte belysa detta på ett tillfredsställande sätt vilket gör det omöjligt att göra viktiga avvägningar mellan samhällsintressen. Åtgärdsprogrammet uppfyller ej heller politiska beslut, exempelvis gällande effektiv tillgång till vattenkraftsel även ur ett lokalt och regionalt perspektiv.

Myndigheten ska också använda de undantagsmöjligheter som EU rätten medger fullt ut (bl.a. prop. 2017/18:243). Finns inte kostnader och nyttor beskrivna på den lokala nivån finns heller inte möjlighet att tillgodose de politiska besluten i det här avseendet.

Då, precis som Havs- och vattenmyndigheten påpekar, att det inte är möjligt att bedöma om miljökvalitetsnormerna har fastställts efter en samhällsekonomisk bedömning av nyttan i relation till kostnaderna för de angivna åtgärderna, går det inte att få klarhet i om åtgärdsprogrammet omfattar rimligt avvägda åtgärder och om de kan leda till att miljökvalitetsnormerna uppfylls.

Eftersom kraftfull kritik har riktats mot åtgärdsprogrammet bristande konsekvensanalys, är det heller inte rimligt att i nuläget fatta beslut om miljökvalitetsnormer.

Med anledning av ovanstående motivering anser jag att det inte heller är rimligt att besluta om Delförvaltningsplan och Delåtgärdsplan för Södra Östersjöns vattendistrikt i detta läge.

Växjö 2021-11-28

Roine Morin

Ledamot Södra Östersjöns Vattendelegation

Till
Vattendelegationen för
Södra Östersjön
Länsstyrelsen Kalmar

Ang. Beslut om Åtgärdsplan för Södra Östersjöns Vattendistrikt 2021–2027

Jag vill härmed framföra följande synpunkter:

1. För att Regeringen ska kunna pröva Åtgärdsprogrammet bör detta vara antaget och fastställt av Vattendelegationen. Annars kan det vara svårt för Regeringen att veta vad Vattenmyndigheten som självständig myndighet har beslutat.
2. Delegationen bör tillskriva Regeringen om behovet av nödvändig finansiering. Det bör framhållas att mer långsiktiga finansieringsformer bör tas fram.
3. Det är viktigt att succesivt arbeta in EU's Green Deal i Åtgärdsplanen. Kapitlet om översvämning och torka är ett första steg vad gäller klimateffekten. När biodiversitetsstrategin materialiserats bör denna också arbetas in.
4. Miljökvalitetsnormerna är att betrakta som målsättningar och hur dessa konkretiseras är upp till varje självständig myndighet att besluta om. Samt anpassar dem till lokala omständigheter. Det är därför viktigt att dess konsekvenser följs upp såväl administrativt som ekonomiskt. Det bör införas en nivå som ska genomföra åtgärderna, vad man kan kalla verkliga sakägare. Till exempel vattenkraftsägare, lant- och skogsägare och industriföretag. Utan denna nivå kan inte måluppfyllelsen och effektiviteten av åtgärder uppskattas. Den kan också medverka i ett förenklingsarbete.

Jordberga den 29 november 2021

Otto von Arnold

2021-11-30

Reservation

Alla centrala myndigheter åtgärd 1: Myndighetsövergripande planering

Alla centrala myndigheter som omfattas av detta åtgärdsprogram ska, inom sina respektive ansvarsområden, planera för att genomföra sina åtgärder i åtgärdsprogrammet på ett strukturerat och integrerat sätt i den ordinarie verksamheten, i syfte att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas.

Berörda myndigheter ska även i så stor utsträckning som möjligt samverka med andra åtgärdsmyndigheter och kommuner i syfte att åstadkomma en ändamålsenlig och strukturerad myndighetsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande, samt för att tillgodose att avrinningsområdesperspektivet beaktas där så är viktigt.

Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande och sedan genomföras löpande.

Reservation

Jag reserverar mig mot åtgärdens första stycke.

Åtgärdsmyndigheterna har redan i lagstiftningen uppdraget att vidta åtgärder för att följa åtgärdsprogrammen. Det framgår av miljöbalkens 5 kap 11 §. Då detta redan är fastställt behöver ansvaret inte regleras på nytt.

Enligt miljöbalken 5 kap 3 § har myndigheter ansvar för att miljökvalitetsnormerna efterlevs. Detta ansvar är klart. Av myndighetsförordningen 4 § framgår att myndighetsledningen ska besluta en verksamhetsplan för myndigheten. En verksamhetsplan utgör myndighetschefens prioritering av verksamheten utifrån myndighetens samlade uppdrag och resurser. Formerna för hur verksamhetsplaneringen genomförs vid respektive myndighet har regeringen inte närmare specificerat i detta sammanhang.

Med hänsyn till ovan framgår att riksdag och regering redan tydliggjort myndigheternas ansvar i detta sammanhang. Det saknas därför skäl att ytterligare reglera detta. Det kan inte anses ankomma på Vattendelegationerna att besluta om hur en myndighet ska genomföra sin verksamhetsplanering som snävar in det öppna mandat regeringen givit myndighetsledningen att efter egen bedömning prioritera genomförandet av myndighetens uppdrag och hur denna planering utförs. Behöver det tydliggöras så är det en uppgift för regeringen att besluta om och därigenom prioritera mellan en myndighets breda uppdrag.